

Tarikatların denetim altına alınması konusunda en önemli gelişmelerden biri de 1864'te kurulan Meclis-i Meşayih'in ihdasıdır. Meclis-i Meşayih, Şeyhler anlamına gelmektedir. Zaman içerisinde bu meclisin üye sayısı azalıp çoğaltılmıştır. İlk oluştuğunda beş üyesi bulunan bu meclis de aslında tarikatların denetim noktasında kendisinden beklenen görevi tam olarak yapabilmiş değildir.

Nitekim

bu meclisin üye sayısının ikiye kadar düşürülüp sembolik hale getirildiği de olmuştur. Hatta 1902 'de Meclis-i Meşayih Nazırlığı kaldırılmıştır. 1918 'de tekrar kurulmuştur.

Günümüzde Türkiye'de etkinliği artıran radikal dinci akımların gücü bir bakıma da 2. Mahmut tarafından gerçekleştirilen Bektaşî kırımına dayanmaktadır. Zira dinci radikalizme karşı Bektaşî naifliği ezilerek bir nevi alan onlara bırakılmıştır.

Milli Mücadele ve Kurtuluş Savaşı zaferle tamamlanıp Cumhuriyet kurulduktan sonra tarikatlar meselesi sorun olmaya devam etti. Bu tarikatların bir kısmının işgalcilerle işbirliği içerisinde olanları da vardı. Bu ihanetlerini daha sonra devrimlere muhalefet ederek sürdürdüler. Bu muhalefet, çoğu kez ayaklanmalar şeklinde de gerçekleşti. 1925 Şubat'ın da başlayıp Nisan'a değin devam eden Şeyh Sait ayaklanması tarikat meselesi konusunda radikal ve keskin adımların atılması zorunluluğunu daha net bir biçimde gösterdi.

30 Kasım 1925'te kabul edilen 677 sayılı yasa ile tekkeler, zaviyeler, türbeler kapatıldı. Bu kurumlarla ilgili şeyhlik, seyitlik, müritlik, efendilik, çelebilik, dervişlik gibi bazı unvanların kullanımı yasaklandı. Bu yasaya Bektaşî ve Mevlevî önde gelenlerin çoğu destek olmuştur.

Elbette ki en büyük destekçilerden biri de bir Cumhuriyet kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığı'ydı. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kurucu ve ilk başkanı olan Ankara müftüsü merhum Börekçizade Rifat Efendi ve onunla birlikte hareket eden devrimci din bilginleri cumhuriyet devrimlerine her zaman yürekten destek olmuş gerçek din bilginleri olarak tarihimizde eşsiz bir yere sahiptirler. Lakin Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bugün gelinen aşamasında maalesef devrim karşıtı ve gerici bir konuma sürüklendiği de hepimizce malumdur.

Günümüzde "çemaat" adı verilen yapıların hemen hemen hepsi kendilerini tarihi manada sufi bir geleneğe bağlamaya çalışır.

Cemaatlerin bir kısmı gerçek anlamda sufi akımların devamı gibi iken bir kısmı da sonradan oluşmuş yapılar olmakla beraber tarihsel sufi gelenekler üzerinden meşruiyet devşirmeye çalışır.

Diğer taraftan Süleymancılığın kurucusu Süleyman Hilmi Tunahan 'ın da Nakşibendiliğin Müceddidiye kolundan olduğu ve bu kola mensup bir Şeyhten icazet aldığı ileri sürülmektedir. Gelelim Fethullahçılığa....

Fethullah Gülen Hareketinin aslında nurculuktan kopma olduğu malumdur. Hatta bu hareketi hala nurculuğun bir kolu gibi değerlendirenler vardır. Fethullahçılığın Said-i Nursi ve Risale-i Nur ile ilişkisi elbette aşikardır. Ne var ki sonradan müstakil bir hareket haline gelmiştir. Sonuç itibarıyla siyasi ve toplumsal tarihimizin en kanlı kalkışmalarından birini gerçekleştirebilecek kadar güçlenmiş ve resmen bir terör örgütü olarak nitelenmeyi hak etmiş bir yapı olan Fethullahçılık artık FETÖ yani Fethullahçı Terör Örgütü olarak anılmaktadır.

FETÖ'nün Türk Toplumuna ve devlete vurduğu ağır darbenin sarsıcı etkileri hala devam etmekte olup bu örgütle mücadele, toplum ve devlet olarak en önemli gündem maddemizi oluşturmaktadır. Ancak bilinmelidir ki FETÖ benzeri bir güce ulaşma ve muhtemelen FETÖ gibi devleti ele geçirme uğraşısı içinde olan başka cemaatler de mevcuttur. Kalın Sağlıcakla!